

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 21 Iulie (2 August) 1891

Nr. 29

Un sfârșit jalnic.

Din vieța măiestrilor. — De Ioan Popovici.

(Urmare).

De mult însă bătuse de amiași și mâncarea se sleise, dar' bărbatul nu mai venia și Ana mai cu vorbe, mai cu câte o scrijătură de pită stêmperase foamea bietului Gheorghită, care cu jind se uita la herbeica după cuptor.

Și abia pe la 4 ciasuri Iosif deschise ușa.

„Tu, ai adus banii?” o întrebă el cu glas răgușit de beătură, aruncând o dobitocească privire la Ana, ce se cam trase lângă colțul patului.

„Am adus, Iosife, — dar' Tuți nu 'mi-a dat decât o bancă și una 'mi-a remas datoare“.

„Ce datoare? Banii, banii sê-'mi dai, tu blăstemat-o. Ași 'i-ai dus lucrul, unde sânt banii?”

„Eată o bancă, una“

„Mînți, tu blăstemat-o“, rînji el, „doi d'arginți a fost sê-'ți dee, — sê 'mi dai, că de nu“ —

Gheorghită se ghemuise lângă cuptor și dureros de rugător se uita când la tată-seu, când la maică-sa, ear' Ana deslegând colțul năfrâmii scoase și celalalt florin.

„Așa, n'ar mai fi pomană de tine și de tatăl tîu. Veși tu, blăstemat-o“, apesă el cuvintele, „ascunși banii de mine, tu“, și ridică mâna scrâșnind din măsele, dar' o lăsă repede jos.

Gheorghită începù sê plîngă.

„Taci, becherule“, se răsti tată-seu, ear' Ana se uita la copilaș.

„Iosife, sê-'ți pun mâncarea?”

„Du-te . . . cu mâncare-'ți cu tot“.

Ana suspină, ear' bărbatu-seu se trânti p'un scaun de lîngă masă, proptindu-'și capul în mîna. Pêrul îi era nepeptenat și păpuții prăfuiți. Bine zidit, dar' încovoiat de piroteală, ar fi fost om frumos, dacă beutura nu 'i-ar fi stricat fața. Albul ochilor îi era tulbure, amestecat cu încălcite fire roșii și privirea îi era fără nici un lustru, boldănioasă și spălăcită. Nasul îi era vînet-roșu, ear' obrazii dela ochi până în dreptul nărilor păreau ca o coaje roșie, carmejie, brăzdată de vîrgi verșii ca nisce plesnituri de ger oțelit.

Într'un târșiu își ridică capul, „tu, becheșu-'i gata?”

„Nu-'i gata, Iosife, că eu nu sciu sê cos ruji și flori, apoi nici n'am avut bani sê cumpêr ibrișin“

„Nu, tu nu scii, de ce nu te-a învățat tată-tîu, înghiți-'l-ar pămîntul.

„Iosife, nu-'l sudui“

„Taci! De ce nu te-ai dus sê-'ți dee bani, sê fi cumpêrat ibrișin. Ori eu sê-'ți eau? Du-te de cere dela el, — cară-te“.

„Iosife, nu mē mîna la tata“.

„Auși, iute sê te misci și sê-'i ceri 3 d'arginți“.

„Nu mē trimite, Iosife, că“

„Nu te duci, nu“

„Iosife“

„Nu, stăi dară, tu“, însă înainte d'a fi el în picioare Ana deschise ușa și fugi. Gheorghită plîngea.

„Haid', cară-te și tu“, bombăni Iosif și repeși copilul afară.

Remas singur privi încruțat pe fereastră.

„Hm“, gemu el, „de unde dracu sê fac bani? Mai vr'ō 3 d'arginți, dela cine sê cer?”

Se întoarse apoi prin casă, scotoci prin dulap și negăsind nimica se puse pe scaun scrâșnind din dinți. „Nu se duce“, bolborosi el după câteva clipite, „dar' las' că 'i-o coc eu“ și eși afară. Singur nu scia încotro sê apuce, și porni fără sê-'și dee seama unde merge.

În colțul uliței se întâlni cu Pavel lui Ionică.

„Ce-'i, Iosife, te duci la Făget?” îl întrebă Pavel zimbînd.

„Ba“.

„Că socru-tîu merge“.

„Ce-'mi pasă mie de el“.

„Ba merge țeu, că eată îi dusei 40 d'arginți, și 'mi-a spus, că s'a tocmit cu Gică lui Harămbașa“.

„Cât 'i-ai dus?”

„40 d'arginți, cât 'i-am remas dator la Strehenie. Îi dădui, că mē tot ciorăia sê-'i dau și sê-'i dau banii“.

După-ce Pavel se depărtă, Iosif nu se mișcă din loc, apoi așa, ca împins de alții, plecă înainte și se pomeni la poarta socru-seu.

„Bună seara“, țise Iosif, ear' socru-seu îl măsură din cap până la picioare.

„Seși maistore, seși“, grăi maistor Ghiță și lăsând jocul din mână își puse ochelarii pe masă.

Iosif simți bătaia de joc și se puse pe scaun strângându-și pumnii.

„Ce-i?“

„Am venit, taică, sê-mi dai împrumut 5 d'arginți“.

Maistor Ghiță îl pătrunse cu privirea.

„Iosife, ai tu obraz? Cum mai vii tu sê ceri bani dela mine?“

„Taică, îmi trebuie, numai acuma“ —

„Numai acuma? — Hei, că ție cât nu-ți trebuie, cine-ți poate da ție cât amar de ban prăpădesci tu! Și pentru ce-ți trebuie? Sê te joci în cărți? Sê plătești datoriile pe la birturi, ca sê-ți mai de pe cont? Tu, că tu nu te mai saturi de beutură, cum nu se satură rața de apă. N'am bani“.

„Dar' fii bun, căci sê mă bată Dđeu...“

„Nu dau și nu lua numele lui Dđeu în desert. Nu-ți mai dau ție bani nici sê te vêd cu lumina în mână. Tu, dacă mă mir cum te mai și rabdă pământul. Nu ești tu om?! Vai de capul tđu, ticălosule. Tu și cu Mitru lui Păun, vê puteți lua de mână. Ba tu ești și mai decât el, rușine sê-ți fie!“

Grăind astfel maistor Ghiță începù sê tușească și înroșit la față se sculă în picioare, punându-se în dreptul ginerelei seu.

„Iosife, ai tu Dđeu? Ai?“ —

„Ba n'ai, că în tine nu-i simțire câtă e într'o marhă. Banii, sudoarea mea, ai prăpădit-o și te-ai jurat și te-ai blăstemat, că o sê te lași de toate. Te-ai lăsat? Îți cumpărai piei, târșat, ibrișin, îți făcui săpie, — te-ai apucat de lucru? Ai vëndut și ai beut tot. Te rugai mai đilele trecute sê vii la biserică, la sf. Ilie, că-i patronul nostru, al cojocarilor și am dat prinos, ai venit? Ai venit sê ții și tu o mășală cum au ținut Tudor lui Modun, Iancu, țoți cei de seama ta. Veniși, — cum te-au chemat, dar' nu după omenia ta, ci după a mea, — veniși sê stai și tu la masă cu noi, sê fii între oameni, s'ascuți vorbele protii? Nici atâta nu-mi făcuși, — că de unde sê lași tu birtul, trăsnească-l Dđeu, că birtu-i biserica ța“.

„La biserică am fost...“

„Ai fost? Nu minți, că“, dar' tusa năpădindu-l îi curmă vorba.

„Am fost sus în capelă“, răspuse ginere-seu înădușit, clipind neliniștit din ochi.

„În capelă? Tu, — dar' lasă-te. Hei, Iosife, te vor bate pre tine oftările mele, te vor bate, că tu nu mai ești om. Chinul meu, banii mei 'i-ai prădat, fata 'mi-ai mâncat-o și lui Dđeu te osândesci. De lucru fugi; de oamenii cum se cade te feresci și te sfiesci, ear' de casa lui Dđeu nu te apropii...“

„Că doar n'o sê mă fac crâsnic, și — nu mă tot cărăi atâta, nu-mi scoate ochii, îmi dai banii?“

„Eh, banii, că ție maistore numai bani îți trebuie, numai după bani vii; bani și eară bani sê-ți dau. N'am; lucră dacă-ți trebuie, lucră și asudă; nu tot în birt și tot la cărți, ear' când te frige, când te storc de bani sê curi la mine. Ce, 'ți-s'au înroșit ochii, scaperi din fălci și strîngi din pumni? Ei, că nu sînt eu la largul tđu, de mult m'ai fi mătrășit tu, dar' îi tare legea, Iosife, îi tare“.

„C'asta e ce e“, rînji ginere-seu și isbi ușa după el, înjurând spurcat.

„Odată, numai odată sê-mi pice în mână“, scrășni Iosif când fù pe uliță, „și m'ași cuturisi de el“.

Și fără sê vadă, fără sê scie ce face plecă înainte cu inima ca pusă pe jăratec.

„Dar' de unde sê mai iau măcar vre o doitrei d'arginți?“ bolborosi el după-ce s'a mai liniștit.

Frământându-și astfel capul se ducea orbiș fără se mulțumească cunoscuților și fără sê privească la cineva în față.

Deodată se opri, stete o clipă locului, apoi ca fulgerat d'un gând murmură: „bun“ și plecă grabnic spre casă.

Ana era la masă și se căsnia la un becheș pe jumătate gata; vêdënd pre Iosif, se opri din lucru.

„Na, tu; te-ai înhărnicit și tu, du-te“, grăi el smulgându-i becheșul din mână, „du-te, — și, nu te mai face, tu, dacă — dar' ai noroc ce ai...“

Ana plângënd se uită după el cum se duce cu becheșul, apoi începù sê se cante, așa înădușit, cum gemi și plângi dacă te isbesce o grea lovitură.

Ear' Iosif tot într'un suflet se repeđi la Petru Gușatu și vëndù becheșul cu un preț de nimica.

„Așa“, đise el băgând banii în buzunar, „cine mă puse sê mă rog de el“, și înjură pre socru-seu, apoi pușcă o ținù până la birtul „La cioară“.

Doi opincari, un cismaș și un prăpădit de te miri ce „Du“ se jucau în cărți.

Iosif cerù ceva de beut.

„Veniși, Iosife“, grăi unul.

„Venii“, răspuse Iosif aședëndu-se la masă cum te-ai pune lîngă un cuptor bine încălđit în vreme de iarnă geroasă și tremurând prinse cărțile în mână, cum ai apuca o bucată de pâne, când ești lihnit de foame.

(Va urma).

Afrodita.

O povestire din vechia Elada. De **Ernst Eckstein**. — Traducere din nemţese.

(Urmare).

Baios prinse îndată foc. El înţelese, că drumul acesta era cel mai sigur şi mai puţin periculos, dacă cineva umblă pe el cu precauţiune: numai amănuntele nu-î conveniau. Gândul lui îndată dela început îl duse colo dincolo, în bărcul dela Didymoi, unde, ascuns în pădure, nu departe de templu, trăia retras de lume un om misterios. Acesta, în vârstă de preste cincideci de ani, cu numele Phintias, era slujitor la preotul zeului Apolon, dar' stătea în legături secrete cu o haită periculoasă de piraii lemnici, care înainte cu vr'o doi ani şi jumătate, urmând îndrumărilor primite dela el, făcuseră încercarea, altcum nereuşită, de a veni la uscat nu departe de Didymoi şi a spolia templul de odoarele sale. Numai din întemplantare se zădărnici încercarea lor; de atunci încoaci însă se duplicară dispoziţiile de siguranţă astfel, încât Phintias îşi perdù cu vreme ori-ce speranţă de a ajunge pe această cale la avuţiile mult dorite. Cu acest Phintias dar' era cunoscut şi Baios încă de pe timpul, când şi el, ne mai având plăcere spre lucru, se statornicise pe insula Andos, apoi se însoţise pe insula Lemnos cu piraii, până când teama de a fi descoperit, poate şi părerea de rău, îl făcù să părăsească această vieaţă sêlbatecă şi periculoasă. După multă rătăcire prin lume ajunse mai pe urmă la Milet. La o sêrbătoare în bărcul lui Apolon întâlneşte earăşi pre ortacul seu de odinioară. Amândoi, şi faurul şi slujitorul templului, aveau destule motive de a nu ridica vëlul de pe trecutul lor întunecos; nici unul dar' n'avea teamă de celalalt; ba a doua zi de sêrbătoare începù a se desvolta între ei un fel de prietenie, şi, înferbântat de vin, Phintias descoperi lui Baios îndrăsneţele planuri, care pre el, pre Phintias, între împregiurări atât de grele, îl aduseră în slujba templului. El îşi dăduse chiar silinţă, să tragă pre faurul în partea lor; Baios însă se făcea, că nu înţelege. Acum, stând sub impresia ademenirilor Neairei, îşi aduse aminte de ortacul seu, care era atât de viclean, atât de îndrăsneţ şi atât de lacom după bani; ale cărui speranţe de timp atât de îndelungat tot şovăitoare remaseră; care fără îndoială ar fi aplecat a jertfi partea sa nesigură din prada viitoare, dacă va avè prospecte la un câştig frumos şi sigur. Phintias însuşi va avè să frământe totul mai bine în mintea sa şi să afle mijloacele cele mai potrivite. Mâne, desdedimineată, avea Baios de gând să se ducă la dînsul.

Despre toate aceste faurul dete numai câteva indigetări vage. Dar' şi atât a fost pentru Neaira deajuns. Ea nu se îndoia cătuşi de puţin, că Conon va fi aplecat a jertfi sumele cele mai considerabile pentru mituirea celor-ce aveau sê-i fie de ajutor, numai să aibă siguranţa, că lucrul se

va ticlui bine şi cu prospecte de isbândă. Ea părăsi pre faur îmbărbătându-l prin priviri galeşe şi prin ademenitoare cuvinte de laudă. Inima beată de plăcere a lui Baios însă se rêsuffla prin tonuri, care aveau deplină asemănare cu înfiorătorul urlet de bucurie al unui animal sêlbatec.

VIII.

Luna Elafebolion trecuse; luna Munichion aduse ferbinţeli timpurii. Cu toate aceste o mulţime nenumărată se îmbuldia pe la amiaţa primei zile de mărturie pe piaţă şi prin stradele învecinate, aşteptând cu nerăbdare după rezultatul pertractărilor, care se ţineau aproape de trei oare în palatul gerusiei.

Acontios, sculptorul din Mylasa, avea să se justifice înaintea senatului în contra grelelor acuşaţiuni ce 'i-se făcuseră. Pâra, făcută de Conon, îl învinovăţia de tradare de patrie. Acontios să fi luat înţelegere cu piraii din insula Lemnos şi să fi avut intenţia, ca ajutorat de câţiva împreună conjuraţi, încă necunoscuţi, să facă piraiilor cu putinţă surprinderea oraşului Milet. Mărturii destule atestau vina lui. Înainte de toate era Baios, faurul, care mărturisia, că în una din seri ar fi auđit pe întăriturile de pe malul suburbiului vestic o convorbire a acusatului cu doi străini necunoscuţi. Apoi flautista Lysistrata, care, deşi îşi contradicea, totuşi scia să îngherbe o istorie vrednică de cređut, de cuprinsul, că Acontios promiţându-i bani, 'i-ar fi dat sfatul, să tragă pe Archonta în mreţele sale, pentru-ca astfel devenind amanta căpeteniei statului să ajungă în posesiunea sigilelor publice, de care ar fi avut Acontios trebuinţă, pentru a putè falsifica porunci şi mandate pentru diferiţi funcţionari de ai oraşului. În urmă mai era şi Phintias, însuşi soţ al piraiilor lemnici, care, la adăpost de ori-ce urmărire pe o insulă îndepărtată, scrisese Archontei, declarându-se gata a descoperi întreg planul, dacă îl vor asigura, că nu va fi pedepsit.

De multe zile numai despre aceste se vorbea prin oraş. Pe temelul primei arătări a lui Phintias fù Acontios arestat şi aruncat în prinsoare. Astăzi avea gerusia să hotărască asupra sortii sale. În popor părerile erau diferite. Majoritatea se pleca sub greutatea celor-ce ţinea de fapte adeverite. O minoritate, în frunte cu Oloros şi cu prietenii sei, ţineau toate numai de o intrigă bine înscenată a lui Conon şi-şi dădeau toată silinţa de a răspândi această părere şi în mulţime. Chiar şi printre judecătorii din gerusia se aflau câţiva membri mai sceptici, mai ales că o persoană de vađa lui Melanip mărturisia sêrbătoreşte, că după toate, câte a putut el să observe la Acontios, el ţine pre tinêrul măiestru cu desevîrşire incapabil a rêsplăti cu tradare şi infamă ingratitudine oraşul, care cu braţele deschise şi cu prietenie 'l-a primit. Totuşi poziţia tinêrului inspira serioase îngrijiri.

Ceea-ce din timp în timp străbătea în afară în mulțimea din piață, nu era tocmai de natură a da lui Oloros și prietenilor sei mari speranțe. Conon reprezenta acusa cu o strașnică consecuență. Un lucru numai era surprinzător: că, deși după desfășurările lui vina era mai presus de ori-ce îndoială, totuși nu propuse, după-cum legea dispunea, pedeapsa de moarte, ci recomandă pre acusat, ca pre un tinăr dus în rătăcire și orbit, grației gerusiei și ceru numai trimiterea lui în exil.

„Consciența cea rea!“ țiceau aderenții lui Oloros. „Nu vrea să-și păteze mâinile cu sânge nevinovat, căci i-e frică de Erinii. Dar' a răspândi minciuni și acușături false pentru a delătura cu ori-ce preț pre rivalul seu, chiar cu nimicirea onorii și fericirii lui, aceasta nu o consideră de fărădelege“.

Pe la o oară după amiazi trecu un murmur agitat prin masele poporului. Gerusia publicase sentența. Conform propunerii lui Conon ea impuse exilul pe vieată și confiscarea averii, ce Acontios își câștigase prin dalta sa. Încă în aceeași zi avea să se ducă sentența în deplinire, căci apelație nu era permisă, și vasul, care avea să plece la Corint cu trimișii statului, oferia cea mai bună ocașie. Solia orașului Milet primi mandatul, a închide în încăperea de jos a corăbiei pre trădătorul de patrie osândit, pentru a-l duce cu sine preste mare și a-l expune apoi la jumătatea drumului pe malurile insulei Rheneia. Având Miletul acolo o foarte mică colonie, era ușor de a-l supraveghia și a-l împedeca să fugă, mai ales că Rheneia sta în legături comerciale aproape exclusiv numai cu insula învecinată Delos.

Cu capul plecat și însoțit de Melanip eși Acontios din portalul răzimat pe colume. O durere mută îi umbria fața palidă și, ca-și-când privirea acestei mari nefericiri ar învinge toate inimile, mulțimea se dete în lături, fără ca să scoată măcar un singur strigăt de acele, cu care poporul înverșunat întimpina de alte-ori pre osânditul inamic al patriei.

„Nu perde speranța!“ țise Melanip, cuprindând lin cu brațul drept pre tinărul de lîngă el. „Pune-ți încrederea în țeița, care nu va permite, ca ceea-ce cu îngăduirea și cu spriginul ei s'a făcut, astfel să se zădărnicească. Ea vrea numai să te încerce, dacă ai destulă țarie sufletească pentru a suporta certarea ce ți-a trimis. Înălță-te și mai departe cu inima ta la înălțimile ei luminoase. Închină-te ei și crede în nemărginita ei putere: atunci vei învinge!“

Acontios nu era în stare să-i răspună. Ori-cât se stăpânia în fața poporului: căderea dela culmea fericirii în abisul nefericirii și al exilului era prea grozavă. Lacrămile îi turburau privirea. Plânsul îl încese.

„Nu te îndoii“, continuă Melanip, „că nu voiu odihni nici măcar un moment pentru a rupe

țesătura minciunilor reuțăcioșilor ței contrari. Una să-ți servească ca mângăiere: că Cydipe e pe deplin convinsă, ca și tine, despre nevinovăția ta, și că ea nu se va lăpăda de acela, pre care de bunăvoie și-l-a ales; căci din liberă voie a inimei sale ea s'a decis pentru tine, deși apare, ca-și-când ar fi fost condusă și îndemnată de alt-cineva“.

Sfîrșind Melanip, cei doi bărbați fură întim-pinați de Oloros, cu demnitatea omului de distincțiune.

„Îți strîng mîna, Acontios“, țise el cu voce destul de tare, pentru a putè fi audît de mulțime. „Nu-mi voiu permite a critica sentența gerusiei, pentru-că fără îndoială luminata adunare și-a dat verdictul după cea mai bună a sa sciință și consciență, dar' oameni sînt și ei, ca oameni au putut să greșească, și cumcă au greșit, despre aceasta nime mai mult ca mine nu e convins. Numesce-mè prietenul țeu, Acontios!“

Precând dar' împregiurarea, că cel osândit scoboria strada în deaproape convorbire cu preotul Afroditei, nu fù trecută cu vederea de mulțime, cuvintele aristocratului milesian făcură chiar o adîncă impresiune.

Preotul putea să lucre, după-cum a lucrat, din compătimire, el putea să fie cu îngăduire chiar cătră cel mai mare făcător de rele. Oloros însă, dacă n'ar fi fost pe deplin convins despre nevinovăția celui osândit, fără îndoială, că s'ar fi ferit și numai să-l șalute, cu atât mai puțin să-i facă astfel de asigurări călduroase. În felul acesta îndată după aducerea sentenței, numărul acelor, care se puseră pe partea lui Acontios, se sporì cu iuteală uimitoare.

La cuvintele ce li-le adresase Oloros, stătuseră Acontios și Melanip pentru câteva momente locului. Când începură să-și continue drumul se zări în dreapta din mulțimea întesată, o haină femească de coloare deschisă. Ridicându-și ochii Acontios întâlni privirea fulgerătoare a Neairei. Fîndcă buchetiera nu luase parte la pertractări, ba nici numele ei nu fusese măcar amintit, Acontios întru nimic nu bănuia, că ea a fost, care prin dorința de răsburare, îi crease această tristă soarte. Chiar și scenele neplăcute, care le petrecuse cu ea mai înainte, fuseră date la o parte de amintirea momentelor frumoase, luminoase ale începutului activității sale de artist în Milet, a căror stea bună fusese Neaira, cea deapururea veselă. Preste fața lui trecu o duioasă rază de gratitudine, de simpatie tainică. El își aduse aminte de timpul, în care voios și plin de speranțe ademenitoare lucra cu dalta la „Păstorita“ sa. Neaira i-se înfățișa ca incarnațiunea acelor țile pacinice, ceea-ce el simția cu atîta căldură și durere, se pronunță hotărît în trăsăturile feței sale.

(Va urma)

Iubirea de oameni.

După Lammennais. — De I. Aristotel.

Voi, poate nu aveți decât o ți a petrece pre pă-mânt; faceți un chip, a o petrece în pace. Pacea este rodul dragostei; fiindcă spre a trăi în pace, trebuie a se răbdați multe lucruri.

Nimeni nu este perfect; toți își au greșelile lor: tot omul este o povară pentru ceialaltți, și numai dragostea singură este în stare a face această povară ușoară.

De nu puteți suferi pre frații vostri, cum vă vor suferi frații vostri pre voi?

Este scris de fiul Mariei, cum a iubit El pre ai sei, care erau din lumea aceasta; 'i-a iubit până la sfârșit.

Iubiți dar' pre frații vostri, care sînt în lume iubiți 'i până în sfârșit.

Iubirea este fără preget' nu obosesc nici-o dată. Iubirea este fără sfârșit; trăește și se reînnoește de sine; și cu cât mai mult se deșartă, cu atât se înmulțește cu prisos.

Cine se iubesc pre sine mai mult decât pre fratele seu, nu este vrednic de Christos, care a murit pentru frații sei. V'ați dat averile, dați încă și vieța voastră, și dragostea vă va întoarce toate.

În adevăr ȳic voue: acel care iubesc este un paradis pre pământ; are pre Dumnezeu în sine; pentru-că Dumnezeu este dragoste.

Omul vițios nu iubesc, ci pismuesce: îi este foame și sete de toate; ochiul lui e ca ochiul șerpelui, farmecă și atrage, însă, ca să sfășie.

Dragostea odihnesc în fundul sufletelor curate, ca o picătură de rouă în bobocul unei flori.

Ah! Dacă ați scî ce este iubirea!

Voi ȳiceți, că iubiți, și mulți din frații vostri n'au pâne, ca să-și ție vieța, îmbrăcăminte, ca să-și acopere mădularile lor cele goale, acoperemânt, ca să se umbrească, o mână de paie, ca să doarmă pre ele, în timp ce voi aveți toate lucrurile cu prisos.

Voi ȳiceți, că iubiți, și este un mare număr de bolnavi, care zac; lipsiți de ajutor pe patul lor cel sărac; nenorociți, care plâng, fără să plângă cineva cu dînșii; copii mici, care merg din ușe în ușe, și cer dela cei bogăți o fărîmătură din masa lor, și n'o pot dobândi.

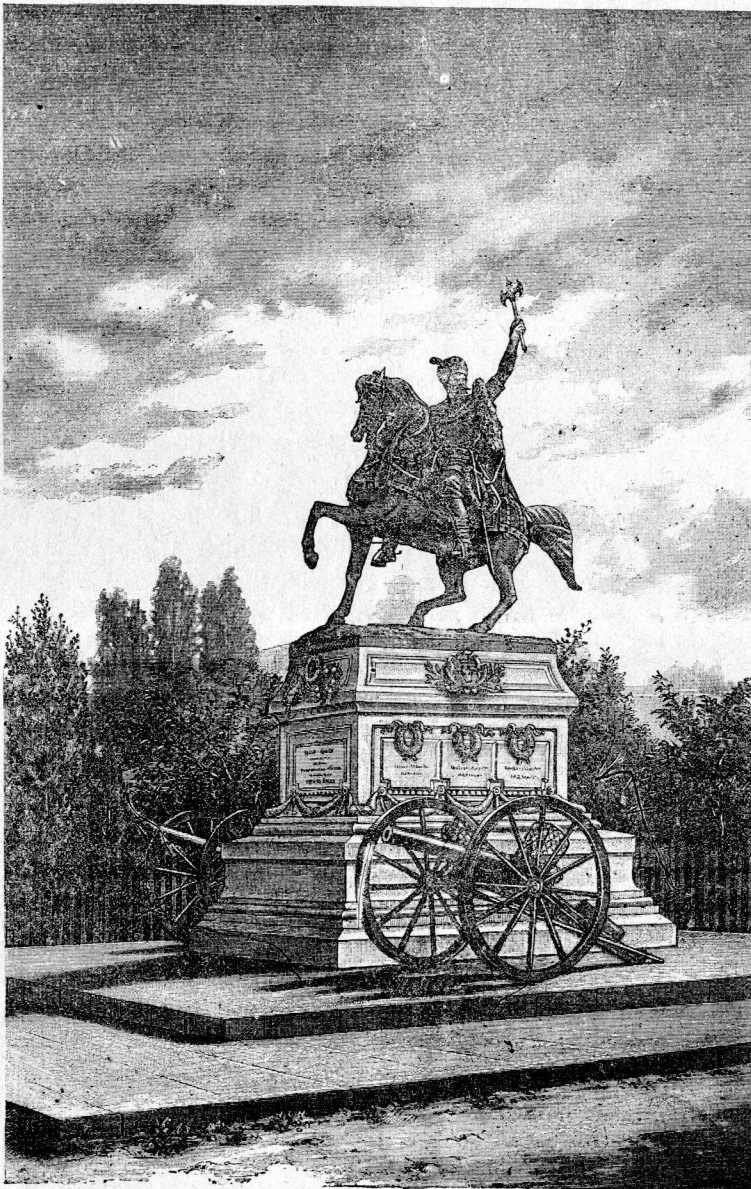
ȳiceți, că iubiți pre frații vostri, dar' ce ați face mai mult când 'i-ați urî?

Și eu vă ȳic: cine poate și nu ajută pre fratele seu, care suferă, este vrășmașul fratelui seu; cine poate și nu ajută pre fratele seu, este omoritorul lui.

Statua euestră a lui Mihaiu Vodă Viteazul în Bucuresci.

(Cu ilustrațiune.)

În „Istoria Românilor sub Mihaiu Vodă Viteazul“, lucrarea de căpetenie a eminentului și cu drept cuvânt a deplânsului istoric al nostru Nicolae Bălcescu, în care el cu peana de adevărat măiestru, cu pētrunderea de istoric consumat și cu entuziasmul inimei nobile, încălȳite de focul sacru al adevăratei iubiri de neam și de țeară, ne pune înaintea ochilor icoana uneia din cele mai glorioase epoce din vieța poporului român, eată cum în

Statua euestră a lui Mihaiu Vodă Viteazul în Bucuresci.

frumoase cuvinte ni-se zugrăvesc în Cartea I., Libertatea națională (1593 până în Aprilie 1595) însemnătatea lui Mihaiu și a epocii create prin el: „Deschid sfânta carte unde se află înscrisă gloria României, ca să pun dinaintea ochilor fililor ei câteva pagine din vieța eroică a părinților lor. Voiu arēta acele lupte uriașe pentru libertate și unitatea națională, cu care Români, sub povața celui mai vestit și mai mare din voevodii lor, încheiară veacul al XXVI-lea. Povestirea mea va cuprinde numai opt ani, 1593—1601, dară anii din istoria Românilor, cei mai avuți în fapte vitejesci, în exemple minunate de jertfire cătră patrie. Timpuri de aducere aminte glorioasă! timpuri de credință și de jertfire! când părinții nostri, credincioși sublimi, îngenunchiau pe câmpul bătăliilor, cerēnd dela Dumnezeu armatelor laurii biruinței sau cununa martirilor, și astfel îmbărbătați, ei năvăliau unul împotriva a ȳece prin mijlocul vrășmașilor, și Dumnezeu le da biruință, căci el e spriginul pricinilor drepte, căci el a lasat libertatea pentru popoare și cei-ce se luptă pentru libertate, se luptă pentru Dumnezeu“. Ear' un alt scriitor, tot atât de

eminent, A. Odobescu, în frumoasa sa conferență „Ate-neul român și clădirile antice cu dom circular“, ȳice despre eroul nostru, „că dela Călugăreni și Mirislău îl vedem ajuns, prin nepomenita sa îndrăsneală, să atragă și să cuprindă în viteaza-i stângacie tot ce e neam de Român dincoace și dincolo de Carpați. Eată-l, eată, pe Mihaiu al nostru Viteazul, că apucă cu vieța ajunul acelei ȳile mărețe, în care el s'ar fi invederat lumii ca Rege al întregii Dacie române, pentru-că el, deși pe o clipă numai, a adunat patria română laolaltă din slăbănogita ei risipire, a strîns-o în snop cu apriga-i secure, a apucat-o vîrtos în brațe și a ridicat-o drept în picioare.“

Faptele vitejesci săvârșite de Mihaiu Vodă au rămas adânc săpate în amintirea poporului român, și chiar dacă nu i-ar fi cântat mărirea poezii iubite ai noștri Bolintineanu și Alexandri, totuși el ar fi alături cu Ștefan Vodă, cel mai popular dintre eroii istoriei noastre naționale.

Cu drept cuvânt dar' României, „moștenitori ai drepturilor, pentru păstrarea cărora părinții lor au luptat atâta în veacurile trecute“, îndată-ce au început a respira mai liber, îndată-ce au vădit Muntenia și Moldavia unite în singur principat: România, și-au adus aminte de acela dintre marii lor Voievozi, care mai întâiu a ținut la unirea lor, și astfel monumentul ridicat în București în amintirea lui Mihaiu Vodă Viteazul, a și fost unul dintre cele dintău monumente, cu care ei și-au împodobit capitala. Modelată de sculptorul francez Carrier-Belleuse, statua turnată în bronz ne înfățișează pe Mihaiu călare pe un cal aprig, în cap cu căciulă și surguciu, în stânga ridicată cu securea de război. Postamentul, împodobit cu marcele principatelor unite, arată prin inscripții luptele, care au ilustrat atât de mult numele viteazului domn. Ear' în dreapta și în stânga s'au așezat, în urma războiului din 1877/78, două tunuri din cele luate dela Turci.

Proporțiunile monumentului, care e așezat pe piața din fața universității, nu sânt însă în deplin acord cu cele ale edificiilor dimprejur, de aceea e probabil, că statua se va muta în curtea arsenalului, pentru a face loc alteia, mai potrivite în dimensiuni, cu capitala regelui român.

Biserica, școală, educațiune.

— **Primire de elevi noi în seminarul archidieceșan din Sibiu.** În confortmitate cu avisul oficial al consistorului archidieceșan, tinerii, care voiesc să fie primiți în seminarul archidieceșan, în secțiunea teologică sau în cea pedagogică, au să-și prezente cererile la consistor prin oficiul protopresbiterial până la 1 August v. a. c. Cei primiți vor avè să se prezente în seminar la 31 August v. pentru a se supune unei visitațiuni medicale. La înmatricularea ce se face la direcțiunea seminarială în primele 3 zile ale luni Ini Septemvrie, să plătesce o taxă de înmatriculare de 2 fl. și taxa de internat cu 100 fl. pe anul întreg școlastic. Elevilor mai săraci li-se concede plățirea taxei internatului în 2 rate le începutul lui Septemvrie și Februarie. Eliberare dela plățirea acestei taxe nu se admite. Pentru taxa numită elevii primesc în internat cuartir cu hainele de pat trebuincioase, mâncare (de trei-ori pe zi), încălzit și luminat. Pentru spălatul rufelor au să se îngrijească înșiși. — **Dar.** Ioan Crăciun Vasilici din Lueriu, protopresbiteratul Reghinului, a dăruit, după-cum citim în „Telegraful Român“, pentru biserica ort. din acea comună două rînduri de vestminte în valoare de 100 fl. v. a. și 100 fl. pentru zidirea școlaei din comună. — **Modificarea articolului de lege 32 din anul 1875 despre pensiunile învățătorilor dela școlaele populare.** Ministrul unguresc de instrucțiune publică a prezentat în camera deputaților un proiect de lege, privitor la pensionarea învățătorilor, care modifică încâtva dispozițiile legii vechi de pensionare din 1875. Prin noul proiect se întinde dreptul de pensiuine și asupra învățătorilor și învățătoarelor numite definitiv la școlaele de practică dela preparandii, precum și asupra celor dela instituttele de învățământ umanitare, asupra celor dela școlaele inferioare comerciale și industriale și asupra celor aplicați cu titlu definitiv la alte institute de categoria școlaelor populare. După 10 ani de serviciu pensiunea face

40% din salariul învățătoresc, care servește ca basă, și pentru fiecare an de serviciu mai departe se urcă pensiunea cu 2%, astfel că după 40 ani de serviciu învățătorul capătă ca pensiuine salariul întreg, arondat la câte 50 fl. Învățătorilor, care au salar mai mic ca 300 fl. li-se va lua drept basă pentru pensiuine un salar de 300 fl. Ajutorarea văduvelor și a orfanilor se urcă dela suma normată mai nainte cu 40% a sumei convenite ca pensiuine după serviciu de 40 ani, la suma de 50% a aceste sume, la pensiuni dela 300—600 fl. Dela sumele ce trec preste 600 fl. se socotesc numai câte 10% ca ajutor. În decursul anilor de serviciu fiecare învățător are să plătească 2% din suma de pensiuine asigurată la fondul de pensiuine. Veniturile acestui fond se vor spori și prin contribuiri făcute de copiii, care cercetează școala.

Literatură și sciință.

— **Programa gimnasiului superior, a preparandiei, normei și a școlaei populare de fete din Blaj pe anul 1890/91,** compusă de Alexandru Micu, director gimnasial, a apărut la Blaj în tipografia seminarului archidieceșan. Cuprinde o lucrare literară: „Din istoria literaturii romane“, de prof. C. B. Groze, apoi istoricul gimnasiului pe anul școl. 1890/91, statul personal, planul de învățământ, date despre colecțiunile obiectelor de învățământ, consemnarea școlarilor înmatriculați și a stipendiștilor dela numitele institute. Numărul școlarilor la gimnasiu a fost de 360, dintre care Români 353, Maghiari 1, Germâni 2, Israeliti 4; ear' după confesiune gr.-cat. 324, rom.-cat. 12, gr.-ort. 29, ev.-ung. 1, israeliti 4. Examenul de maturitate l-au depus 28 inși, dintre care 7 s'au relegat la repetirea examenului după 3 luni. Stipendii au avut 41 inși. La institutul preparandial au fost preste tot 65 elevi; la școala normală 181, la școala de fete 59. — **Programa gimnasiului superior gr.-cat. și a școlaelor normale din Beiuș pe anul 1890/91,** redactată de Ioan Buteanu, director și prof. a apărut cu tiparul W. Rosenbaum, Oradea-Mare—Beiuș. Cuprinde o lucrare științifică: „Din istoria poporului român“, partea I-ă, de Coriolan Ardelean, tractând colonizarea poporului român în Dacia, părăsirea Daciei, Dacia după retragerea legiunilor, continuitatea elementului latin pe teritorul Daciei; apoi o consemnare a tinerilor înmatriculați la acest gimnasiu dela întemeierea lui (continuare din programă anului trecut) periodul II. 1837/8—1850/1, un conspect statistic pentru acest period; planul de învățământ; consemnarea manualelor folosite în anul școl. 1890/91; consemnarea beneficiaților dintre elevi; consemnarea profesorilor; consemnarea elevilor înmatriculați și progresul lor; raportul despre activitatea și starea societății de lectură pe an școl. 1890/91, de conducătorul V. Ștefanica; articolul de lege XXX. din anul 1890 despre modificarea art. de lege XXX. din 1883 privitor la școlaele medii și la calificațiunea profesorilor; date din istoria institutului în anul școl. 1890/91; programa școlaelor normale din Beiuș și instrucțiuni pentru începutul anului școl. 1891/92. Numărul elevilor înmatriculați la gimnasiu au fost la finea anului 255; anumit după confesiune 131 gr.-ort.; 87 gr.-cat.; 21 rom.-cat.; reform.-elvet. 7; israeliti 9; după naționalitate: 218 Români; 37 Maghiari. Examenul de maturitate l-au depus 28 inși, dintre care au fost relegați la repetirea examenului 3 pe 3 luni, 1 pe un an, 1 cu totul. — La școala normală au fost 54 elevi, dintre care 31 gr.-cat.; 3 rom.-cat.; 19 gr.-ort. și 1 israelit. — **Festivitățile zilei de 3 Maiu,** de I. Faur și M. Străjan, profesori, au apărut la Craiova, 1891. — **Noul tarif autonom al României a**

apărut în tipo-litografia C. Göbl în Bucuresci. Prețul 2 lei. — **Anuarul diplomatic și consular al României**, publicat de ministerul afacerilor externe, conține indicări complete asupra personalului diplomatic și asupra decorațiilor ce posed diplomații români.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— Au apărut: **Somnoroase păserile**, romanță, cuvinte de M. Eminescu, muzica de G. A. Dinicu, și „**Pentru-ce m'ai sărutat?**“ cântec de M. D. Ionescu, profesor de muzică în Iași. De vânzare la editura de musicalii C. Gebauer în Bucuresci.

Călătorii, descoperiri, invenții.

— **Prima manevră marină a flotei române.** La 15 August o divizie navală sub comanda colonelului Murgescu va începe manevrele marine în Marea-Neagră. Pornind dela gurile Dunării divizia va urmări coastele rusești și va merge până la Constantinopole. Atașajii militari străini vor asista la aceste manevre. — **Un nou aparat pentru curățit grânele și în special orzul**, au inventat dd. Stelian Grozea și Iuliu Szasinsky, reprezentanți ai firmei S. Grozea et Comp. din Brăila, după-cum citim în „Constituționalul“. Invenția a fost brevetată de cele mai multe state din Europa și America.

Higienă.

— **Măsurile, care se recomandă pentru prevenirea difteriei.** Dl. Dr. V. Babeș, directorul institutului bacteriologic din Bucuresci, ați o autoritate pe terenul bacteriologiei, publică în „Românul“ asupra măsurilor pentru prevenirea difteriei, următoarele:

Din lucrările dlui Löffler, precum și din ale noastre, reese, că bacilul difteriei trăește în gura copiilor și se poate răspândi prin salivă (scuipat) și expectorație în giurul bolnavului. Astfel spre exemplu, hainele, toate obiectele din odaie pot fi infectate de acest bacil și alți copii, care vin în contact cu bolnavul sau care se află în aceeași odaie cu dînsul, pot contracta boala.

Bacilul difteriei intrând în gură, se depune de preferință și se înmulțește mai cu seamă pe mucoasa faringienă sau laringienă (pe pelița din înghițitoare și gîtlegiu) a copiilor, care au deja vr'o iritațiune a acestor mucoase.

Pentru a evita boala trebuie prin urmare:

1. Să fie păziți copiii, ca să nu capete boale de gît, catare, anghine.

2. Copilul bolnav de difterie să fie cu totul isolat de ceilalți copii și timp de patru săptămâni după încetarea boalei să nu se ducă la școală, nici să vie în contact cu alți copii, deasemenea și persoanele, care îngrijesc pre copii difterici, să nu aibă a face deloc în același timp cu copii sănătoși.

3. Odaia, în care a stat copilul bolnav și mobilele, să fie desinfectate prin spălături cu sublimat cald (1 : 1000), ear' hainele și așternuturile cu care a venit în contact bolnavul trebuie scurte pentru a se desinfecta. În această odaie să nu vină copii timp de 24 zile.

4. Dacă băntuie undeva difteria, ar trebui închisă școala de acolo, ear' copiii trimiși acasă și ținuți cât se poate izolați de alți copii.

Prin diferite experimente la institutul nostru am demonstrat, că anumite substanțe pot împedece înmulțirea bacilului difteriei depus pe mucoase. Atari substanțe sînt: sublimatul 1 : 10000 până la 1 : 4000; alcool 1 : 5 (țuica); acidul boric în stare caldă 5 : 100; cloralul hidrat 2 : 1000; himpermanganat de potasiu 1 : 1000. Aceste substanțe împedecă cu desevirșire dezvoltarea bacilului și prin urmare difteria la animale infectate cu acest bacil.

Deasemenea acidul lactic 2 : 100, acidul citric 5 : 100 și acidul acetic 5 : 100 sau în fine ape aromatice împedecă dezvoltarea microbului pe substanțe, unde altfel se înmulțesc foarte bine.

Va fi dar' util, ca prelîngă toate măsurile enumerate și cunoscute de mai sus, gura și nasul copiilor sănătoși, în timpul epidemiei de difterie, să fie spălate cu una din aceste substanțe, care în diluatiunea indicată nu sînt vătămătoare sănătății.

Un mod foarte simplu pentru aplicarea acestor substanțe pe mucoasa gîtului, va fi curățirea gîtului de mai multe-ori pe zi, cu o cârpă curată sau cu vată muiată în una din aceste substanțe (acidul boric, țuica, ape aromatice, acid lactic); copiii trebuie învățați cât de curînd să se gargarizeze și să tragă apă pe nas; la cei care sînt în stare să facă aceasta, substanțele recomandate se vor aplica în acest mod.

Dacă însă toate aceste moduri de aplicare a substanțelor ar fi imposibile, se recomandă, ca copilul să sugă de mai multe-ori pe zi suc de lămâie, sau să bea câteva lingurițe de limonadă citrică tare făcută cu suc de lămâie și apoi în părți egale și cu puțin zahăr. Una din substanțele recomandate (spre exemplu o soluțiune caldă de acid boric) poate fi instilată cu o linguriță prin nările nasului, copilul fiind în pozițiune orizontală.

Aceste măsuri sînt în stare în același timp să prevină și alte boale ale mucoasei faringelui sau laringelui, care predispun pre copii să contracteze difteria.

De toate și de pretutindeni.

— **Monument lui Mihaiu Kogălniceanu.** O întrunire, convocată de un mare număr de cetățeni fruntași, s'a ținut la Iași în sala universității, cu scop de a forma un comitet pentru organizarea unei subscripții naționale în favorul ridicării unui monument marelui cetățean M. Kogălniceanu. În fruntea comitetului s'a ales P. S. S. Iosif, metropolitul Moldaviei și al Sucevei, ca president; vice-presidenți sînt dd.: C. Langa, primarul Iașilor, N. Culian, rectorul universității și A. Vizanti, deputat. Comitetul se compune din 10 persoane, aparținînd tuturor grupărilor politice. — **Concerte.** Reuniunea de cântări din Hațeg arangiază la 16 August n. în sala hotelului „Mielul de aur“ din Hațeg, un concert în favorul „Asociațiunii transilvane. — Concert cu scop filantropic se va arangia Sămbătă la 1 August n. în Blaj în sala de gimnastică, sub conducerea dlui Iacob Mureșianu. — Concert și teatru va arangia la 1 August n. corul vocal din Oravița-română, sub conducerea dlui I. Bogdan, cu ocasiunea consacării bisericii gr-cat. — **Bal.** La 17 August n. se arangiază un bal la Hațeg, în favorul „Asociațiunii transilvane“. — **Petreckeri de vară.** Tinerimea română din Turda și giur va arangia la 8 August n. cu ocasiunea tinerii adunării generale a despărțământului XXIV. al „Asociațiunii transilvane“ la hotelul „Coroana“ din Turda o petrecere de vară. Venitul curat e destinat pentru crearea unui fond al despărțământului. — Reuniunea

